

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610- 1890379
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

14 Haziran 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (7 Adet, 8 Sayfa)
- Cevap Yazısı (121 Adet, 219 Sayfa)

7/61469

G.K-141

BURSA MİLLETVEKİLİ
SAYIN MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU'NUN
TBMM 7/61469 SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULARI VE CEVAPLARI

SORULAR

2014 Yılında yürürlüğe giren Büyükşehir Yasası ile köyler mahalle statüsüne geçirilmiştir. Bu yasanın birçok avantajı olsa da zaman zaman mağduriyetlere neden olan uygulamaları mahalle statüsüne geçen köylerimizde sorun teşkil etmektedir. Örnek vermek gerekirse köy içerisinde bulunan eski konutlarını başta deprem ve diğer afetlere karşı yenileyen ya da tarım ve hayvancılık maksadıyla samanlık, ahır, depo vs. yaptığına kaçak yapı olarak değerlendirilmektedir. Vatandaşlarımız imar sorunu ile karşılaşmakta yapmış oldukları yeni yapılara ruhsat çıkaramadığı için yıkım tehdidi altına girmektedir. Bu bilgiler çerçevesinde;

- 1) Yasa ile mahalle statüsü kazanan köylerimizle sınırlı olmak üzere bu tür sorunların çözümü konusunda bir çalışma yapılması planlanmakta mıdır?
- 2) Köyden mahalleye dönen alanlarla ilgili benzer sorunların çözümüne ilişkin olarak mahallinde tespit çalışması yapılması ve bu çalışmalardan elde edilecek verilerle vatandaşların sorunlarının çözümü için yasal düzenlemelere gidilmesi yönünde bir çalışmanız bulunmakta mıdır?

CEVAP:

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu kapsamında İstanbul ve Kocaeli illerinde uygulanan il sınırında büyükşehir belediye modelinin imar, planlama, ulaşım, itfaiye gibi geniş çerçevede eşgüdüm ve bütünlük içerisinde yürütülmesi gereken mahalli müşterek nitelikteki kamu hizmetleri sunumunun etkinlik sağlaması sonucunda 6360 sayılı Kanun yürürlüğe konulmuştur. 6360 sayılı Kanun ile 5216 sayılı Kanundaki büyükşehir modelinin mevcut 16 büyükşehir belediyesinin yanı sıra yeni kurulan 14 büyükşehir belediyesi için de uygulamaya konulması sağlanarak il sınırında hizmet üretecek büyükşehir belediye modeli aşağıda maddeler halinde belirtilen olumlu gelişmeleri ortaya çıkarmıştır.

Bu bağlamda;

- 1- Büyükşehir alanında sunulan hizmetlerin tek merkezden yürütülmesi ile ortaya çıkan ölçek ekonomileri sayesinde hizmetlerde etkinlik, koordinasyon ve kalite yükselmiş, daha az kaynak ile daha fazla ve daha kaliteli hizmet sunulması mümkün hale gelmiştir.
- 2- Hâlihazırda birden fazla merkezden verilen hizmetlerin daha geniş ölçekteki bir merkez tarafından verilmesi birim maliyetleri azaltmıştır.
- 3- Geniş ölçekte hizmet üreten yerel yönetim birimlerine gelişmiş teknolojilerle donatılabilmesi, nitelikli teknik personel istihdam edilebilmesi ve iş gücü uzmanlaşması imkanı getirilmiş olup, bunun sonucu olarak verimlilik artışı sağlanmıştır.
- 4- Geniş ölçekli yerel birimlerden oluşan yerel yönetim sistemi, merkezden gönderilecek kaynakların etkin kullanımını sağlamaktadır. İl sınırları içinde bütünleştirilmiş yerel yönetim birimleri arasında kaynakların kullanımı ve sahip olunacak imkânlar açısından daha adil bir yapı ortaya çıkarılmıştır.
- 5- Düzenleyici üst imar planları çerçevesinde il çapında uyumlu imar uygulamaları gerçekleştirilebilme imkânı sağlanmıştır.

6- Önceki durumda genel bütçe vergi gelirleri paylarının dağıtımı nüfus esasına göre yapılmakla birlikte, Kanunun getirdiği düzenleme çerçevesinde büyükşehirlerde belediye sınırlarının il ve ilçe mülki sınırlarına genişletilmesi nedeniyle pay dağıtımı için nüfus kriterinin yanına yüzölçümü kriteri ilave edilerek gelişmişlik endeksinin uygulanmasıyla ortaya çıkan olumsuzluk giderilmiştir.

7- 6360 sayılı Kanun ile mevzuatla orman köyleri ve orman köylüsüne tanınan hak, sorumluluk ve imtiyazların orman köyü iken mahalleye dönüşen yerler için devam edeceği şeklinde düzenleme yapılmıştır. Aynı biçimde, ilçe belediyesine katılarak mahalleye dönüşen köy, köy bağılısı ve belediyelerce kullanılan mera, yaylak, kışlak gibi yerlerden bu mahalle sakinleri ve varsa diğer hak sahiplerinin 4342 sayılı Mera Kanunu hükümleri çerçevesinde yararlanmaya devam edecektir.

8- Tüzel kişiliği kaldırılan köylerde, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununca alınması gereken vergi, harç ve katılım paylarının 31.12.2022 tarihine kadar alınmayacağı, bu yerlerde içme ve kullanma suları için alınacak ücretin 31.12.2022 tarihine kadar en düşük tarifenin % 25'ini geçmeyecek şekilde belirleneceği, bu yerlerde yapılacak yapılaşmalarda mahalle sakinleri lehinde kolaylıklar sağlanacağı yönünde düzenleme yapılmıştır.

9- Öte yandan 5216 sayılı Kanunda son yapılan düzenlemeyle, köy veya belde belediyesi iken mahalleye dönüşen yerlerde, kırsal niteliği devam eden yerler bakımından belediyelerce alınan vergi, harç ve ücretlerde kademeli bir geçiş sağlanmış olup bu uygulama 01.01.2023 tarihinden itibaren başlayacaktır. Buna göre, kırsal mahalle veya kırsal yerleşik alan olarak belirlenen yerlerde, genel olarak mesken amaçlı kullanılan binalar ile zirai üretimde kullanılan bina, arsa ve araziler emlak vergisinden; yapı ruhsatı ve imarla ilgili bazı işlemler harçlardan muaf olacaktır. Ticari, sınai ve turistik faaliyetlerde kullanılan bina, arsa ve araziler için emlak vergisi, Belediye Gelirleri Kanununda yer alan diğer vergi, harç ve harcamalara katılma payları ile bu yerlerde içme ve kullanma sularında ise indirimli tutarlar uygulanacaktır. Bununla birlikte ölçek ekonomisi bakımından bilanço esasına göre defter tutan mükellefler için herhangi bir muafiyet veya indirim söz konusu olmayacaktır.

10- Bu illerdeki belediyelere tarım ve hayvancılığı desteklemek amacıyla, he türlü faaliyet ve hizmette bulunma yetkisi verilmiştir.

11- Mahalleye dönüşen köylerde, 6360 sayılı Kanunun yayım tarihi itibarıyla Ulusal Adres Bilgi Sistemine kayıtlı veya Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından uydu fotoğraflarıyla tespit edilen, entegre tesis niteliğinde olmayan tarım ve hayvancılık amaçlı yapılarıdaki işletmeler ile bu yerlerde oturanların ihtiyaçlarını karşılayacak bakkal, manav, berber, fırın, kahve, lokanta, pansiyon, tanıtım ve teşhir büfeleri, yerleşim yeri halkı tarafından kurulan ve işletilen kooperatifleri işletme ruhsatı almış sayılmış olup işletmelerin bulunduğu binalar ile konutlardan, bu Kanunun yayımlandığı tarihe kadar bitirilmiş olanlar, Bakanlığımız veya belediye ya da üniversiteler tarafından fen ve sanat kuralları ile ilgili mevzuat hükümlerine uygun yapıldığı tespit edilenler ruhsatlandırılmış sayılmıştır.